

сфері невичерпний, і його застосування буде тільки зростати, дозволяючи глибше розкрити культурну та мистецьку спадщину великого Кобзаря.

Список використаних джерел

1. Бубнов І. В. Можливості та ризики використання штучного інтелекту в освітній сфері сучасної України. *Abstracts of XI International Scientific and Practical Conference*. 2023. № 27–29. Р. 285–290.
2. Дубчак А. О. Напрямки використання штучного інтелекту в сучасних умовах. *Матеріали міжнародної наукової конференції «Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України» (до 175-ліття від дня народження)*. Т.: ФОП Паляниця В. А., 2020. С. 64–65.
3. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні. URL: <https://cutt.ly/kwDG2MG8> (дата звернення 22.12.2023)
4. 50 нейронних мереж для всього. URL: <https://www.multach.com/blog/50-ai-services/>
5. Пасько І. Шевченко VS ШІ. URL: <https://sensormedia.com.ua/culture/shevchenko-vs-shi-iaak-shtuchnyy-intelekt-bachyt-tvorchist-kobzaria/>

Олена Цвігун,
студентка педагогічного факультету
Тетяна Качак,
докторка філологічних наук, професорка,
Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, Україна

ІНТЕРАКТИВНЕ ЧИТАННЯ ОПОВІДАНЬ ОКСАНИ КРОТЮК У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У статті обґрунтовано важливість використання інтерактивного читання у початковій школі. Запропоновано ефективні методи для такого читання десяти оповідань Оксани Кротюк: «Друг», «Літачок», «Найсмачніша страва», «Наша хмара», «Негарна звичка», «Несправжня вулиця», «Пластиліновий песик», «Чи легко бути добрим», «Чого почервоніла Оленка?», «Щедра кишеня».

Ключові слова: інтерактивне читання, інтерактивні методи навчання, оповідання Оксани Кротюк, учні початкових класів.

Вступ

У сучасній освіті дедалі більше уваги приділяється інтерактивним методам навчання. Процес навчання потребує напруженої розумової роботи дитини і її активності. Мало пояснити, розповісти, продемонструвати. Справжнього результату можна досягти лише за допомогою максимальної взаємодії з об'єктом вивчення. Використання інтерактивного читання сприяє розвитку критичного мислення, комунікативних навичок та емоційного

інтелекту дітей. Актуальність статті зумовлена необхідністю впровадження сучасних інтерактивних методів у навчальний процес початкової школи. Інтерактивне читання сприяє розвитку читацької компетентності, критичного мислення та емоційного інтелекту молодших школярів. Творчість Оксани Кротюк є цінним матеріалом для формування в дітей любові до української літератури та культури. Використання її оповідань у поєднанні з інтерактивними методиками відповідає вимогам Нової української школи.

Мета статті – описати ефективні методи інтерактивного читання оповідань Оксани Кротюк в початковій школі.

Результати дослідження

Інтерактивне читання можна трактувати як один із методів, що допомагає встановити діалог між текстом і читачем, автором і читачем. Таке читання спонукає до осмислення змісту, подій, персонажів, пробуджує думку та уяву дитини. У методиці літератури читання твору є одним із основних етапів його вивчення, що сприяє формуванню культури сприйняття тексту [2, с. 18]. Особливо актуальним інтерактивне читання є в початковій школі, оскільки саме в цей період формуються базові навички читання, розуміння тексту та вміння висловлювати власну думку щодо прочитаного. Молодші школярі ще не мають достатнього досвіду самостійного аналізу творів, тому інтерактивні методи допомагають їм глибше зануритися в зміст і встановлювати зв'язки між текстом і власним життям. Такі методи сприяють розвитку емоційного інтелекту, комунікативних навичок та здатності працювати в групі. Оскільки діти в цьому віці найкраще засвоюють інформацію через гру, діалог і спільну діяльність, інтерактивне читання робить процес навчання цікавим та ефективним. Крім того, цей підхід відповідає принципам Нової української школи, яка спрямована на особистісно орієнтоване навчання та активну взаємодію учнів із навчальним матеріалом.

Оповідання Оксани Кротюк є чудовим матеріалом для інтерактивного читання у початкових класах, оскільки вони поєднують доступність, цікаві

сюжети та виховний зміст. Її твори легко сприймаються молодшими школярами, адже містять зрозумілі образи, яскравих персонажів і життєві ситуації, близькі дітям. А застосування інтерактивного підходу при прочитанні цих текстів сприятиме тому, що учні не лише читатимуть їх, а й активно взаємодіятимуть із текстом – аналізуватимуть події, ставитимуть запитання, висловлюватимуть власні думки та братимуть участь в обговореннях.

Найпоширенішими інтерактивними методами читання в початковій школі є робота в парах, трійках, малих групах, «Акваріум», «Карусель», «Мікрофон», «Мозковий штурм», «Асоціативний куш», драматизація, рольове читання, навчальні дискусії та дебати на задану тему тощо. Обирати потрібний метод варто орієнтуючись на особливості класу, його сильні та слабкі сторони та на мету і завдання уроку. Для розвитку мовлення та вміння висловлювати власні думки доцільно використовувати методи «Мікрофон» чи «Коло запитань», а для формування навичок аналізу тексту – «Ланцюжок подій» або дискусію. Якщо ж урок спрямований на емоційне занурення в текст, можна застосувати рольове читання чи драматизацію. Гнучке поєднання методів сприятиме більш ефективному засвоєнню матеріалу, підвищенню зацікавленості учнів.

Під час роботи чи не з кожним із оповідань Оксани Кротюк можна використовувати методи обговорення прочитаного (у парах, трійках, малих групах чи у вигляді «Кола ідей»), та найдоцільніше застосувати їх там, де є можливість обговорення якоїсь моральної дилеми, тобто під час прочитання оповідань «Друг», «Негарна звичка», «Несправжня вулиця», «Пластиліновий песик», «Чи легко бути добрим», «Чого почервоніла Оленка?» та «Щедра кишеня». Зокрема, при читанні оповідання «Друг» Оксани Кротюк можна використовувати метод дискусії для обговорення таких тем: «Коти завжди приносять лише клопоти», «Якщо батьки щось забороняють, то вони не мають рації», «Дружба – це лише між людьми». Можна спробувати також театралізувати уривок оповідання, скласти сенкан про котика або за допомогою «Дерева рішень» чи самотійно відгадати кінцівку оповідання.

Аналогічною може бути й робота над оповіданнями «Негарна звичка» та «Несправжня вулиця». Обидва оповідання несуть повчальний характер, тож доречно застосовувати під час їх прочитання дискусії та театралізації для глибшого розуміння висвітлених проблем. Під час роботи над «Негарною звичкою» можна також застосувати «Мікрофон», щоб дати можливість дітям самостійно обговорити подану проблему, поділитися власним досвідом. А при прочитанні «Несправжньої вулиці» можна запропонувати учням намалювати власну «справжню» вулицю. Таке завдання спонукатиме до роздумів про чистоту довкілля, відповідальність за власні вчинки та вплив людини на навколишній світ. Коли малюнки будуть готові, варто ініціювати обговорення питання «Що ми можемо зробити, щоб покращити свої вулиці?». Для цього можна використати «Мозковий штурм».

Під час читання оповідань «Літачок», «Найсмачніша страва», «Пластиліновий песик» та «Щедра кишенья» доцільно запропонувати учням відгадати за назвою, про що йтиметься у творі. Можна також скласти асоціативні кущі за цими оповіданнями після прочитання. Цікавим буде досвід проведення учнями театралізації оповідання «Щедра кишенья». У творі майже немає діалогу, що спонукає учнів доповнювати фрагменти тексту, щоб одночасно залучити до гри якнайбільше учнів класу.

Під час читання оповідань «Найсмачніша страва» та «Наша хмара» учням можна запропонувати метод словесного малювання. Невеликі розміри цих творів та їх яскраві образи дозволяють дітям легко уявити описані події, персонажів і деталі, а відтак – передати свої враження словами. Також можна намалювати ілюстрації до цих оповідань. Ще можна дати учням можливість стати автором цього твору: запропонувати йому самостійно підібрати свою найсмачнішу страву чи описати так замість хмари сонечко, вітер, веселку або будь-яке явище природи. Тут учні зможуть поділитися власними думками та більше дізнатися одне про одного. А ще такі невеличкі твори зручно читати різними способами («Біг по доріжці», читання із зупинками, в парах тощо).

Оповідання «Літачок» добре підходить для вигадування передісторії твору або альтернативної кінцівки до нього. Із самого оповідання ми мало знаємо про персонажів. А що, як придумаємо самі історію їхнього знайомства? Чи як складеться їхнє життя після пригоди з літачком? Можна запропонувати учням зробити паперові літачки із компліментами своїм однокласникам.

Найрізноманітніші методи можна використовувати і при роботі з оповіданнями «Чи легко бути добрим» та «Чого почервоніла Оленка?». Щоб обговорити з учнями, чи правильно вчинили герої цих творів, можна використати і дебати, і «Мікрофон», і «Мозковий штурм» і «Дерево рішень». Незалежно від обраного методу результати обговорення будуть подібними, але відрізнятиметься підхід учнів до вирішення проблеми, кількість витраченого часу та . Також при роботі з оповіданням «Чого почервоніла Оленка?» можна запропонувати скласти асоціативний куш із характеристиками дійових осіб за їхніми словами і вчинками. Наприклад, про Оленку, Ганнусю та їхніх батьків. А під час читання «Чи легко бути добрим?» варто використовувати передбачення: дати учням можливість самим вгадати кінцівку твору і відповісти на питання у назві. На кінець уроку учні можуть скласти сенкан про добро на основі прочитаного раніше.

Висновки

Отже, інтерактивне читання оповідань Оксани Кротюк у початковій школі є ефективним інструментом розвитку читацької компетентності, критичного мислення та емоційного інтелекту молодших школярів. Використання інтерактивних методів сприяє активному залученню учнів у процес читання, формує в них інтерес до книги та навички аналізу тексту. Оповідання письменниці вирізняються яскравим мовленням, доступністю для дитячого сприйняття та глибоким змістом, що робить їх ідеальним матеріалом для роботи в початковій школі.

Список використаних джерел

1. Дитячі оповідання Оксани Кротюк. *Мала сторінка*: веб-сайт. URL: <https://surl.li/kgivew>
Овдійчук Л. М. Інтерактивне читання: взаємодія автора і читача. *Читання в*

соціокультурному просторі дитинства: діапазон можливостей і партнерства : зб. матеріалів доп. учасн. Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : Нац. б-ка України для дітей, 2016. С.18–20.

2. Пироженко Л. В., Пометун О. І., Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посібник. Київ : А.С.К., 2004. 192 с.

Анна-Марія Юзьків,

студентка педагогічного факультету

Тетяна Качак,

докторка філологічних наук, професорка,

Прикарпатський національний

університет імені Василя Стефаника, Україна

БІБЛІОТЕЧНІ ІГРИ, ЗАХОДИ ТА ПРОЄКТИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЧИТАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ

У статті проаналізовано ефективність бібліотечних ігор, заходів та проєктів у розвитку читацької культури здобувачів початкової освіти загалом та бібліотечно-бібліографічної компетентності зокрема.

Ключові слова: бібліотечні ігри, проєкти, читацька культура учнів, бібліотечно-бібліографічна компетентність молодших школярів.

Вступ

У сучасному світі важливим аспектом формування читацької культури юного покоління є залучення дітей до читання з використанням бібліотеки як простору для різноматірної діяльності, ігор, заходів та проєктів на основі літератури та дитячих книг. Творчі та ігрові форми роботи з прочитаною книжкою, тематичні заходи, мета яких – ознайомлення школярів з якомога більшою кількістю якісних дитячих творів, стають ефективними інструментами зацікавлення школярів читанням та вивченням літератури, заохочують і допомагають оволодіти навичками ефективного пошуку та використання джерел, критичного осмислення й аналізу отриманої інформації.

Уроки чи заходи в бібліотеці й з бібліотекарями мають значний вплив на школярів. Здобувачі освіти не тільки знайомляться з бібліотечним фондами, книгами різного типу жанру, тематики тощо, але й отримують знання про те, як правильно працювати з бібліографічною інформацією, знаходити необхідні джерела, аналізувати, обробляти та використовувати отриману інформацію. Готуючи бібліотечні проєкти, учні працюють в командах, активно взаємодіють